

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 29000-105/645/8/2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva mezőberényi lakos (a továbbiakban: Panaszos) által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 171/2010. (III. 31.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése *a*) és *c*) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

A Panaszos beadványában előadta, hogy 2009. július 4-én Budapest V. kerület Erzsébet téren ült „Gárdista bajtársai” között, majd a rendőrök körülvették és „legalább 3 órán” keresztül nem engedték el. Ezek alapján úgy véli sérült személyi szabadsága.

II.

A rendelkezésre álló rendőrségi okiratokból a következők állapíthatók meg.

Budapest rendőrfőkapitánya a 01000/36775/2009. ált számú egyedi utasításával 2009. július 4-én 00:00 órától 24:00 óráig Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el.

A fokozott ellenőrzés elrendelésére az egyedi utasítás indokolása alapján azért került sor, mivel Budapest területére – 2009. július 4. napjára – több tömegrendezvény megtartását jelentették be, a rendezvényeken jelentős számú ember megjelenésére számítottak. Mivel a közelmúltban megrendezett tömegrendezvények alkalmával több alkalommal került sor rendzavaró, garázda cselekményekre, ezért az események biztonságos lebonyolítása, a gyülekezési joggal élők biztonságának garantálása érdekében indokolt volt a fokozott ellenőrzés elrendelésére. Az egyedi utasítás végrehajtásában résztvevő rendőri állománynak feladatként meghatározásra került, hogy a fokozott ellenőrzés keretei között kísérik figyelemmel a rendezvényre érkezőket, akadályozzák meg az esetleges jogsértések kialakulását, majd ennek biztosítása érdekében hajtsanak végre szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat és csomagátvizsgálásokat. Az állomány feladata volt az esetlegesen megbomló rend helyreállításában való közreműködés, jogsértés esetén a szükséges intézkedések végrehajtása.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) 01000-105-716-7/2009.P. számú, a Panasztestületnek írt válaszlevelében foglaltak szerint 2009. július 4-re Budapest területére 16 bejelentés érkezett a Rendőrséghez, a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) szerint minősülő rendezvény megtartásáról, ezen belül hét rendezvényt kívántak az V. kerületben tartani. Két bejelentő a Szent István térre, két bejelentő a Kossuth térre, további egy-egy bejelentő az Arany János utcába, a Markó utcába és a Nádor utcába jelentett be rendezvényt. A két Szent István téri rendezvény napirendjeként a következőket jelölték meg: „beszéd a Szabadság téren zajlott jogsértésekről”, illetve „szimpátiatüntetés a koncepciós perek áldozatai mellett”; az egyik Kossuth téri rendezvény célja a következő volt: „tiltakozó tüntetés a Szabadság téri tüntetés megtiltása miatt”, míg a másik Kossuth téri rendezvény bejelentője napirendet nem jelölt meg.

Annak ellenére, hogy az V. kerület Erzsébet térre a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényt nem jelentettek be 2009. július 4-re, aznap délután mégis több száz fős tömeg jelent meg ott azzal a céllal, hogy egy bejelentés nélküli rendezvényen vegyenek részt.

A megjelenteket 16:58 órakor szólították fel a terület elhagyására, figyelmeztették a helyszínen maradókat, hogy igazoltatásuk után előállítások végrehajtására kerül majd sor. Mivel a felszólításnak nem engedelmeskedtek 17:19 órakor a rendőrök megkezdtek a kilátásba helyezett igazoltatásokat és előállításokat. A tömeg 18:07 órakor a rendőröket megtámadta, kövel, palackokkal, betondarabokkal dobálták a sorfalat, és ezt többszöri felszólítás ellenére sem hagyták abba. A BRFK 01000-105-794-7/2009.P. számú, a Panasztestületnek írt válaszlevelében foglaltak szerint a felszólítások és figyelmeztetések

20:31 óráig folyamatosan jól hallhatóan folytatódtek. Az események kapcsán összesen 190 főt állítottak elő az Erzsébet térről.

III.

Az ismertetett bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

2009. július 4-én délután, több száz fős tömeg tagjaként a Budapest V. kerület Erzsébet téren, a Panaszos részt vett egy előre be nem jelentett, a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvényen. A rendőri erők a helyszínen, hangosbemondón keresztül 16:58 órától kezdődően több alkalommal felszólították a téren tartózkodókat, hogy jogsértő magatartásukat hagyják abba, távozzanak, illetve figyelmeztették őket, hogy aki nem tesz eleget a felszólításnak, azt igazoltatják majd előállítják. 17:19 órától megkezdték a kilátásba helyezett intézkedések foganatosítását.

A helyszínen tartózkodó Panaszossal szemben, rendőri intézkedés foganatosítására nem került sor.

Az eljárás során szükségessé vált a panaszolt intézkedésben résztvevő rendőri erők által adott tájékoztatás tartalmának vizsgálata is, nevezetesen, hogy megjelölték-e, és ha igen mely okot jelölték meg a tér elhagyására történő felszólítás alapjaként. Figyelemmel a Fővárosi Bíróság 20.K34.132/2008/20. számú ítéletére is a vizsgálat és az ez alapján a fenti kérdésben hozott döntés nem érinti az illetékes bíróság törvényben biztosított azon kizárólagos jogát, hogy a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvény feloszlátása jogellenességének kérdésében érdemben döntsön¹.

Az eseményekkel kapcsolatban a Panaszos sérelme az volt, hogy az Erzsébet teret több órán keresztül nem tudta elhagyni.

A Rendőrség több alkalommal hangosbemondón keresztül felszólította az egybegyűlteket a tér elhagyására. A demonstrálók a felszólításoknak nem tettek eleget, a földre ültek, és egymásba kapaszkodtak. A videofelvételek tanúsága szerint, a terület elhagyására a felszólítások kezdetétől lehetőség volt, a Panaszosnak módja lett volna a felszólításban foglaltaknak megfelelően elhagyni az Erzsébet teret. A Panaszosnak alappal kellett arra számítania, hogy a rendezvényt a Rendőrség fel fogja oszlatni, ugyanis erről több alkalommal kaptak tájékoztatást². Amikor azonban a tömeg nem tett eleget a felszólításoknak, a Rendőrség megkezdte a helyszínen lévők igazoltatását és előállítását.

¹ Gytv. 14. § (3) bekezdése szerint:

„Ha a rendezvényt feloszlátják, a rendezvény résztvevője a feloszlátástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a feloszlátás jogellenességének megállapítására.”

A Fővárosi Bíróság 20.K34.132/2008/20. számú ítéletének indokolásában kifejtette, hogy:

„(...) a Független Rendészeti Panasztestület az állásfoglalásában és az alperes is határozatában nem a jogszabályoknak megfelelően járt el, amikor a demonstráció jogszerű oszlatásával kapcsolatosan érdemben állást foglalt. Ugyanis arra kizárólag a Fővárosi Bíróságnak lett volna hatásköre, és illetékessége a fentebb említett Gytv. 14. (3) bekezdésében foglaltak alapján, az erre irányuló kereseti kérelem kapcsán.”

² A helyszínen készült videó-felvétel alapján a felhívás szövege:

„Hölgyeim és Uraim! A rendőri erők műveleti parancsnoka nevében tájékoztatom Önöket, hogy a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó rendezvényen vesznek részt. Megkérem / a törvény nevében felszólítom Önöket, hogy a jogsértő magatartásukat hagyják abba, oszoljanak szét, a területet (a Bajcsy-Zsilinszky úton/a Károly körúton) az Astoria irányába hagyják el! Ellenkező esetben a rendőrség a rend helyreállítása érdekében a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 59. § (1) bekezdésében foglalt intézkedéseket és kényszerítő eszközt fog alkalmazni.”

Mindezek alapján megállapítom, hogy a Panaszos mozgásszabadságával kapcsolatos panasza alaptalan, ugyanis a felszólítások ellenére saját akaratából tartózkodott a téren, a Rendőrség szabad mozgásában nem akadályozta meg.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestület állásfoglalásában a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét megállapította miszerint:

„(...) a szétozlatásra irányuló felszólítást – a távozás irányának közlése mellett – megfelelően tartalmazta, azonban a Gytv.-re való általános hivatkozás mellett nem jelölte meg a tömegoszlatás közelebbi indokát. Ez a hiányosság különösen annak fényében aggályos, hogy nem csupán a tájékoztatás maradt el, hanem – ahogy azt a rendelkezésre álló adatok mutatják – a rendőrség sem volt az utasítás kiadásakor tisztában azzal, hogy milyen jogalappal alkalmazzák a tömegoszlatást, mint kényszerítő eszközt. (...) Azzal tehát, hogy a rendőrség a helyszínen nem jelölte meg a tömegoszlatás jogalapját, mint intézkedésének célját megsértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.”³

A Panasztestület e kérdés kapcsán képviselt álláspontjával az alábbi indokok alapján nem értek egyet.

A rendőri intézkedést megelőző felszólítás egyértelmű utalást tett arra, hogy a rendezvény jogellenes, ezért kell a felszólított személyeknek a helyszínt elhagyniuk. A jogellenességre vonatkozó rendőrségi állítást az Rtv. szerint a Panaszos a helyszínen nem mérlegelhetette, és engedelmisségét sem tehetette mérlegelése eredményétől függővé. Egyébiránt az idézett rendőri közlemény⁴ tartalma közvetve sem okozott jogtól való megfosztást, a Panaszost jogsérelem emiatt nem érte.

A Panasztestület 171/2010. (III. 31.) számú állásfoglalásában több oldalon keresztül a panaszügyön túlmutató, általános, a rendezvény feloszlataja jogszerűségét is érintő megállapításokat is tesz, ezért fontosnak tartom leszögezni, hogy a jelen döntés kizárólag a panaszban sérelmezett intézkedések jogszerűségét vizsgálja, és a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás nem terjedt ki – a fent írtak alapján nem is terjedhetett ki – a Panasztestület állásfoglalásában tett valamennyi – a konkrét panaszon túlmutató – megállapításra.

Mivel a Panasztestület állásfoglalásától való eltérések indokolását a törvény kizárólag a jelen határozatban foglaltakkal kapcsolatban teszi kötelezővé⁵, ezért a Panasztestületnek az

³ Panasztestület 171/2010. (III. 31.) számú állásfoglalásának V. részének 42. oldal harmadik, illetve negyedik bekezdése.

⁴ Lásd 3. számú lábjegyzet

⁵ Rtv. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján:

„(1) Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

(2) Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.”

Erzsébet téri rendezvényekre összességében tett megállapításaira jelen határozatomban nem térek ki.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezete;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) és (2) bekezdései, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) bekezdése, 29. (3) bekezdése, 30. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés b) és f) pontjai, a valamint a (3) bekezdése, valamint a (4) bekezdése, a 92. § (1) és (2) bekezdései és a 93/A. § (7) és (9) bekezdései;
- A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (3) bekezdése.

Budapest, 2010. május 14.

**Dr. Bencze József r. altábornagy sk.
országos rendőrfőkapitány**

Rtv. 93/A. (7) bekezdése alapján:

„(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

Rtv. 93/B. § (1) bekezdése alapján:

„(1) Az intézkedést foganatosító szervhez benyújtott panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.”